

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚEI

*Anexa nr.12
la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.6/6 din 03.07.2015*

CURRICULUM

la disciplina

COOPERARE JUDICIARĂ INTERNAȚIONALĂ

(asistenți judiciari și greșieri)

FORMATOR:

Diana SCOBIOALĂ (SÂRCU),
*Conferențiar universitar, Doctor habilitat în drept,
Director executiv INJ,*

_____AVIZAT

Mariana PITIC, șef al Direcției instruire și cercetare

I. PRELIMINARII

În urma proclamării suveranității și independenței sale, Republica Moldova s-a integrat treptat în ansamblul divers de raporturi interstatale care vizează multiple direcții, o importanță particulară revenind relațiilor mutuale de asistență și cooperare. Din 1992 încoace RM a dezvoltat un număr impunător de legături de reciprocitate, prin aderarea și ratificarea diferitor instrumente internaționale multilaterale (tratate și convenții) și prin încheierea de convenții bilaterale de colaborare cu statele interesate. Domeniul cooperării juridice în materiile civilă și penală se prezintă a fi unul de o importanță specială pentru funcționarea eficientă a statului moldav și operarea coerentă a justiției naționale.

Prezentul curriculum este conceput să conțină informații cât mai actuale și utile, necesare asistenților judiciari și grefierilor, în scopul de a-i ajuta să însușească cât mai eficient actualul suport normativ procesual civil și procesual penal, de a înțelege rațiunile reglementărilor legale în cadrul solicitării asistenței juridice internaționale, precum și pentru a le forma deprinderi în scopul utilizării lor corecte și eficiente în practică.

Prezentul curriculum reprezintă un document reglator ce determină competențele profesionale necesare integrării și buneii manifestări în activitatea curentă profesională. Din această perspectivă, studiul modulului prezentat este orientat spre familiarizarea cu cele mai importante aspecte de asistență judiciară internațională (principii, canale de transmitere, forma, limba, comunicarea actelor de procedură, cheltuieli etc.), precum și spre valorificarea întregului potențial intelectual al audienților pentru a cultiva deprinderi de veritabili asistenți judiciari și grefieri.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei „Cooperarea judiciară internațională” audientul va obține următoarele competențe:

- Să poată identifica instrumentele internaționale aplicabile în cadrul asistenței judiciare internaționale;
- Să dețină cunoștințe și abilități practice de solicitare a asistenței judiciare internaționale în materie civilă și penală;
- Să poată elabora actele necesare solicitării de asistență judiciară internațională;
- Să posede abilități practice de formulare a cererilor de asistență judiciară adresate statelor care nu sunt parte la instrumentele Consiliului Europei.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei „Cooperarea judiciară internațională” audientul va fi capabil să:

- cunoască particularitățile asistenței judiciare internaționale în materie penală și civilă;
- identifice principiile aplicabile și formele de cooperare judiciară internațională;
- întocmească cereri de asistență judiciară în materie penală;
- descrie procedura comunicării actelor de procedură;
- întocmească comisie rogatorie în baza unor spețe concrete;
- aprecieze modul de interacțiune cu organele implicate în efectuarea acțiunilor procesuale solicitate de alte state;
- soluționeze spețe care au mai multe opțiuni de aplicare a tratatelor internaționale;
- posede aptitudini practice privind întocmirea actelor procesuale în urma executării cererilor de acordare a asistenței juridice internaționale parvenite din străinătate.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formatori	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Cooperare judiciară internațională	Diana Scobioală (Sârcu)	2015	10	4	6	Teste pentru evaluarea cunoștințelor

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Actele de procedură în domeniul cooperării în materie civilă și materie penală	2	0
2.	Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în domeniul cooperării în materie civilă și materie penală	2	0
3.	Cooperarea în materie civilă: starea civilă, pensia de întreținere și succesiunea	0	2
4.	Cooperare în materie penală: extrădarea	0	2
5.	Cooperare în materie penală: transferul persoanelor condamnate și transferul de proceduri în materie penală.	0	2
TOTAL		4	6

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
Tema 1. Actele de procedură în domeniul cooperării în materie civilă și materie penală		
<i>Ore curs</i> 1. Aspecte introductive 2. Fundamentul juridic 3. Comunicarea de acte judiciare 4. Citarea martorilor și experților 5. Comisiile rogatorii internaționale (inclusiv audierea prin teleconferință) 6. Solicitățile de informații și acte extrajudiciare	<i>Ore curs</i> Curs/prelegere Prelegerea cu suport vizual. Power Point, laptop, videoproiector.	<i>Ore curs</i> Brainstorming
Tema 2. Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în domeniul cooperării în materie civilă și materie penală		
<i>Ore curs</i> 1. Fundamentul juridic 2. Recunoașterea hotărârilor civile naționale peste hotare 3. Recunoașterea hotărârilor civile străine pe	<i>Ore curs</i> Curs/prelegere Prelegerea cu suport vizual. Power Point,	<i>Ore curs</i> Brainstorming

<p>teritoriul RM</p> <p>4. Recunoașterea hotărârilor arbitrale internaționale</p> <p>5. Executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă și a hotărârilor arbitrale internaționale pe teritoriul RM</p> <p>6. Recunoașterea și executarea hotărârilor penale străine pe teritoriul RM</p>	<p>laptop, videoproiector.</p>	
<p>Tema 3. Cooperarea în materie civilă: starea civilă, pensia de întreținere și succesiunea</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Să delimiteze cadrul legal aplicabil privind cooperarea în domeniul stării civile și materiei succesoriale, - să identifice procedura de obținere a pensiei de întreținere, - să relateze despre procedura de solicitare a actelor de stare civilă și aspectele aferente modului de legătură, - să identifice categoriile de solicitanți și de acte susceptibile de a fi solicitate, - să probeze importanța respectării condițiilor de formă și fond ale cererii de solicitare, - să determine rolul extraselor multilingve în contextul european, - să identifice aspectele particulare ale materiei succesoriale, - să determine condițiile obligatorii ale cererii, - să descrie ordinea procedurii de executare în materia de succesiune. <p>–</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Seminare Studiu de caz Tablă flipchart</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>
<p>Tema 4. Cooperare în materie penală: extrădarea</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – să determine competența organelor centrale de competență cărora ține soluționarea procedurii de extrădare ; – să caracterizeze modalitatea soluționării cazurilor de extrădare în cazul în care Republica Moldova este stat solicitant; – să caracterizeze modalitatea soluționării cazurilor de extrădare în cazul în care Republica Moldova este stat solicitat; – să caracterizeze modalitatea soluționării cazurilor de extrădare în cazul în care Republica Moldova este stat solicitat; – să definească termenii de prezentare a cererii de extrădare; – să evidențieze consecințele neprezentării cererii de extrădare în termen; – să definească noțiunea de extrădare; – să determine procedura de examinare a demersului de extrădare în instanța de judecată; 	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Seminare Studiu de caz Tablă flipchart</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – să delimiteze noțiune de extrădare și extrădare simplificată; – să expună modalitatea de soluționare a extrădării simplificate; – să identifice instrumentele internaționale aplicabile procedurii de extrădare; – să identifice actele procedurale întocmite în legătură cu soluționarea cazurilor de extrădare. 		
<p>Tema 5. Cooperare în materie penală: transferul persoanelor condamnate și transferul de proceduri în materie penală.</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – să determine baza legală aplicabilă acestor proceduri; – să identifice competența organelor centrale de specialitate, precum și a organelor judiciare; – să determine condițiile efectuării transferului persoanei condamnate; – să determine modalitățile de soluționare a acestor proceduri de transfer; – să caracterizeze procedura în cazul în care Republica Moldova este stat de condamnare sau stat de executare; – să descrie procedura soluționării în instanța de judecată a demersului de transfer; – să actele procedurale întocmite în legătură cu soluționarea cazurilor de transfer; – să determine condițiile de fond și de formă a transferului; – să identifice rolul organelor competente în soluționarea cazurilor de transfer. 	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Seminare Studiu de caz Tablă flipchart</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>

VII. EVALUAREA DISCIPLINEI

A. Evaluare continuă:

- Participarea audiențelor în cadrul activităților practice (răspunsuri verbale, participare la dezbateri, prezentări de comunicări/informații);
- Soluționarea spețelor la temele studiate;
- Realizarea activităților individuale în grup;
- Redactarea unor acte în baza temelor studiate.

B. Evaluarea finală se va efectua prin test, care va conține întrebări teoretice și practice

VIII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Instrumente internaționale aplicabile cu vocație universală:

1. Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate din 15.11.2000;

2. Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptat la New- York la 15.11.2000;
3. Protocolul împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, aerului și pe mare, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptat la New- York la 15.11.2000;
4. Convenția ONU contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope din 20.12.88;
5. Convenția Internațională privind suprimarea finanțării terorismului din 09.12.99;
6. Convenția privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate, din 20.06.1956, New York;
7. Convenția privind procedura civilă, Haga 1956;
8. Convenția privind notificarea și comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială, adoptată la Haga la 15 noiembrie 1965.

Instrumente internaționale cu vocație europeană:

1. Convenția europeană de asistență juridică în materie penală din 20.04.59;
2. Protocolul Adițional la Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală;
3. Convenția Europeană cu privire la extrădare, Paris 1957;
4. Protocol adițional la Convenția europeană cu privire la extrădare;
5. Al doilea Protocol adițional la Convenția europeană de extrădare din 17.03.1978;
6. Convenția privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională;
7. Convenția penală cu privire la corupție;
8. Convenția civilă privind corupția;
9. Convenția Europeană asupra transferării persoanelor condamnate;
10. Protocolul adițional la Convenția Europeană asupra transferării persoanelor condamnate din 18.12.97;
11. Convenția Europeană pentru reprimarea terorismului;
12. Convenția Europeană privind valoarea internațională a hotărîrilor represive din 28.05.70;
13. Convenția Europeană în domeniul informației cu privire la dreptul străin;
14. Protocolul adițional la Convenția Europeană în domeniul informației cu privire la dreptul străin.

Instrumente internaționale regionale:

1. Convenția privind asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală din 1993;
2. Protocolul la Convenția privind asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală din 22 ianuarie 1993;
3. Convenția cu privire la transmiterea persoanelor suferinde de boli psihice pentru tratament forțat;

Instrumente bilaterale interstatale:

1. Tratat între Republica Moldova și Republica Lituania cu privire la asistența juridică și la raporturile juridice în materie civilă, familială și penală;
2. Tratat între Republica Moldova și Republica Letonă cu privire la asistența juridică și la raporturile juridice în materie civilă, familială și penală;
3. Tratat între URSS și Republica Socialistă Cehoslovacă privind asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală, Tratatul pus în aplicare prin succesiune în raporturi între Republica Moldova și Republica Cehă;

4. Tratat între URSS și Republica Populară Ungară privind acordarea asistenței juridice în materie civilă, familială și penală, și Protocolul la acesta Tratatul pus în aplicare prin succesiune în raporturi între Republica Moldova și Republica Ungaria;
5. Tratat între Republica Moldova și România privind asistența juridică în materie civilă și penală;
6. Acord între Republica Moldova și Republica Turcia cu privire la asistența juridică în materie civilă, comercială și penală;
7. Tratat între Republica Moldova și Federația Rusă cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală;
8. Tratat între Republica Moldova și Ucraina privind asistența juridică și relațiile juridice în materie civilă și penală;
9. Tratat între Republica Moldova și Republica Azerbaidjan cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală;
10. Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Italiene privind asistența judiciară și recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă.

Legislația națională:

1. Codul Penal al Republicii Moldova în redacția anului 2002;
2. Codul de Procedură Penală adoptat în redacția anului 2003;
3. Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală nr. 371-XVI din 01.12.2006.

Manuale și ghiduri:

1. Marian A., Molcean A., Scobioală-Sârcu D. Ghid cu privire la cooperarea juridică internațională. Chișinău: Bons Offices, 2010. 220 p.
2. Manualul judecătorului pentru cauze penale. Chișinău: 2013.
3. Modele de acte procedural în procesul penal. Chișinău: 2014.
4. Modele de acte judecătorești. Procedura civilă. Chișinău: 2014.

Surse internet:

1. www.conventions.coe.int – site Consiliului Europei;
2. www.un.org.- site ONU;
3. www.justice.gov.md- site Ministerului Justiției al RM.